

Kogude hoolduse taseme hindamine

Enesehindamise küsimustik muuseumidele, arhiividele ja
raamatukogudele

Originaali tiitel: *"Benchmarks in Collection Care for Museums, Archives and Libraries. A Self-Assessment Checklist"*

The Council for Museums, Archives and Libraries, UK

© Resource 2002

Tõlge eesti keelde: Marju Reismaa (Kultuuriministeerium), Kriste Sibul (Ennistuskoda Kanut)

Toimetajad: Sirje Karis (Eesti Ajaloomuuseum), Ruth Tiidor (Rahvusarhiiv), Peeter Mauer (Kultuuriministeerium), Kriste Sibul

Keeletoimetaja: Mari Kull

Küljendus: Maite Kotta

Trükikoda: Spin Press, Regati 1, 11911 Tallinn

Väljaanne on trükitud EVS-EN ISO 9706 standardis toodud nõuetele vastavale arhiivipüsivale paberile

Tõlgitud ja trükitud EV Kultuuriministeeriumi toel

Väljaandja: Ennistuskoda Kanut

Pikk 2 / Rataskaevu 1 / Voorimehe 9

10123 Tallinn

kanutkoda@kanut.ee

www.kanut.ee

Eessõna eestikeelsele väljaandele

Kultuuripärand on taastumatu ressurss, mille kogujana ja talletajana on muuseumid ja teised mäluasutused ühiskonna mälu hoidjad, rahvuse ja kultuuri identiteedi kandjad. Kultuuripärandi säilitamine on ühiskonna mitmekülgse arengu eeltingimus, mis mõjutab elukvaliteeti, kultuurilist ja rahvuslikku identiteeti ning loob uusi majanduslikke võimalusi.

Oma kogudesse kuuluva kultuuripärandi võimalikult pikaajalise kasutamise tagamisel on kogude hooldamine olulise tähtsusega. Tegemist on kompleksse ja sageli isegi ehmatava eesmärgiga, eriti olukorras, kus ressursid on piiratud ja personal peab kasutajate muutuvate vajadustega kaasas käimiseks uusi lahendusi leidma.

Suurbritannia Muuseumide, Arhiivide ja Raamatukogude Nõukogu (MLA) on mäluasutuste jaoks välja töötanud lihtsalt kasutatava kogude hoolduse taseme hindamise skeemi. Selles rõhutatakse, et usaldusväärne ja efektiivne kogude hooldus on kogude arendamisel ja kasutamisel keskne tegevus ning peaaegu igas aspektis institutsiooni juhtimise koostisosa. MLA loal on "*Benchmarks in Collection Care for Museums, Archives and Libraries*" nüüd tõlgitud eesti keelde.

Muuseumite kogudega seonduv on muuseumi tegevuse selgroog. Sellest johtuvalt käsitletakse kogude hooldustaseme hindamisel ka kõiki esimesel pilgul kogude füüsilise hoidmisega mitteseonduvaid aspekte nagu kogude komplekteerimine, muuseumi personalipoliitika, töötajate professionaalsus, kasutuskooptate valmistamine jmt. Kõik need tegevused mõjutavad suuremal või vähemal määral museaalide säilimist.

Kuna algselt on tegemist briti õigusruumi tarbeks mõeldud materjaliga, siis eestikeelse versiooni puhul on toimetamise käigus nõuded viidud vastavusse Eestis kehtivate normatiivaktidega. Mõningatel juhtudel on veidi muudetud ka tasemenõudeid ja seda arvestades meil kehtivaid muuseumitöö reeglistikke ning traditsioone.

Millist kasu saavad muuseumid selle küsimustikuga töötades? Küsimustik iseenesest ei lahenda probleeme. Peamine eesmärk on kaardistada kogudega seonduvate tegevuste olukord muuseumis ning aidata kaasa kogude hoolduse kvaliteedi parendamisele. Selged tasemekriteeriumid võimaldavad ratsionaalselt planeerida nii tegevusi kui ka neile kuluvaid ressursse.

Sissejuhatus

Käesoleva käsiraamatu eesmärk on muuseumide, arhiivide ja raamatukogude kogude hoolduse jaoks selgete ja realistlike hindamisaluste visandamine. Need võimaldavad institutsioonidel oma kogud kaardistada, annavad märku, kus ja milliseid täiendusi vajatakse ning valmistavad ette edasise tegevuse suunad.

Mida nimetatakse hindamisalusteks* kogude hoolduses?

Säilitamisvajaduste ja kogude hoolduse tasemete hindamiseks on välja töötatud mitmeid standardeid, juhendeid ja võrdlusaluseid. Hindamisalused on paljude asutuste välja töötatud ja seejärel ühtlustatud tegevuse standardid. Need võimaldavad määratleda, mida on erinevatel tasanditel võimalik saavutada.

* ingl k kasutatakse terminit „*benchmark*“, mida tuleks tõlkida *tulemuslikkuse indikaatorina*. Antud kontekstis peeti sobilikumaks kasutada *hindamisaluseid*.

Kuidas küsimustikuga töötada?

Kogude hindamisalused on esitatud kolmes grupis tasemetena:

- **Algtase**
Tegevuste miinimumtase, mille peaksid suutma täita kõik muuseumid, arhiivid ja raamatukogud.
- **Kesktaase**
Standard (-tase), mis on saavutatav enamike institutsioonide jaoks. See tase esindab kooskõla igapäevase erialase tegevuse ja realistlike ootuste vahel.
- **Kõrgtase**
Kõrgeim muuseumi, arhiivi või raamatukogu saavutatav tase. See peegeldab konsensust professionaalses tegevuses, mis siiski vastab kõigile kehtestatud standarditele.

Neid kolme taset kasutatakse üheksa allpool nimetatud valdkonna tegevuse kvaliteedi hindamiseks:

- Poliitika
- Ehitised
- Hoiustamine
- Hooldus
- Kogude käsitlemine ja kasutamine
- Keskkonnaseire ja -kontroll
- Konserveerimine
- Kasutuskooptid ja uus meedia
- Valmisolek hädaolukorraks

Hindamisalused kirjeldavad kogude hooldamisega seotud tegevuste kvaliteeti ja laiapõhjalisust. Need tegurid ei sõltu institutsiooni suurusest ega tüübist, kogu liigist ega personali tasemest, ent mõjutavad paratamatult iga üksiku institutsiooni kogude hooldamise hindamist.

Küsimustiku kasutamine

Miks hinnata?

Enesehindamise küsimustiku eemärk on teadlikkuse tõstmine kogude hoolduse vallas ning töö täiustamist võimaldavatele sammudele osutamine.

Küsimustiku tulemusi võib kasutada:

- arengukavade koostamisel,
- projektide rahastamistaotluste alusmaterjalina,
- lisaressursside taotlemiseks või
- asutusesisese hoidetöö olulisuse rõhutamiseks.

Küsimustiku tegevusulatus

Hindamisaluste eesmärk on institutsiooni suunamine täiustamiseks vajalike sammude tegemisel. Käibivad standardid, nt *EVS-ISO 11799*, on vahetult seotud kogude hoidmisega. Hindamisalused on aga juhtimisvahend ning neid peaks kasutama iga peatüki jaoks koondatud õigusaktide, standardite ja juhenditega.

Kogude hooldusega on seotud ka teised valdkonnad, nt tervisekaitse ja ohutustehnika, mida käesolevas käsiraamatus otseselt ei puudutata, kuid mida kogude hooldamisel tuleb siiski arvestada.

Institutsioonid peaksid kaaluma kogude tähtsuse, kasutamise ja kasutajate erinevate vajadustega seotud tegureid.

Kuidas küsimustikku kasutada?

Käsiraamat on koostatud enesehindamisküsimustikuna. Asutuse töötajad peaksid läbi töötama kolm hindamisaluste veergu, et saada ülevaade oma praegusest tasemest. Hinnata võib institutsiooni kui tervikut või kogusid eraldi. Iga teema raames on väited grupeeritud kolme kategooriasse. Hinnata tuleb hooldamisega seotud tegevuste kvaliteeti ja ulatust kirjeldava väite sobivust oma asutuse suhtes. Kui sobivust ei leita, peab asutus kaaluma võimalusi oma tegevuse parandamiseks ja kogude hoolduses kõrgema taseme saavutamiseks. Asutuse jaoks on oluline määratleda, missugune on tema tase antud ajahetkel ja kuhu ta jõuda soovib.

Iga väite juurde on jäetud vaba väli kommentaariks, lisatud on ring, millesse tuleb teha nõusolekut või eitust väljendav sümbol. Ringid võib märgistada järgmiselt:

Mõned väited selles küsimustikus on seotud teatud kogu materjaliga institutsioonis. Kui märgitud tüüpi materjal puudub, ei ole seotud väidetele vastamine vajalik. Sarnaselt tuleb toimida ka juhul, kui institutsioonis mõnda selles käsiraamatus nimetatud tegevust ei toimu, nt mikrofilmimine või näituste koostamine.

Institutsioon peab eelkõige kaaluma oma kogude hoidmise järjepidevust ja mitte arutlema selle üle, kas üks või teine käsiraamatus toodud väide on tema jaoks oluline.

Kes peaks hindamise läbi viima?

Kogude hoolduse hindamine on kõige otstarbekam, kui sellesse protsessi on kaasatud võtmeisikud personali hulgast; efektiivne on töö siis, kui konsulteeritakse kõigi seotud töötajatega.

Need, kes hindamist läbi viivad, peavad omama juurdepääsu asutuse poliitikatele ja muule kogude juhtimisega seotud dokumentatsioonile. Läbiviijad peavad asutuse sees esindama asjakohaseid huvisid ja erinevaid tasandeid. Ideaaljuhul peaksid hindamise töögruppi kuuluma konserveerimise ja säilitamise eest vastutavad töötajad ning erinevate valdkondade, nagu hoone haldamine, rahastamine, personalitöö, kataloogimine, eest vastutavad töötajad.

Organisatsiooni vajaduste määratlemiseks võib olla otstarbeks läbi viia oluliselt formaalsemaid hindamisi, nt osana kohalikust või regionaalsest hindamisprogrammist. Sõltumatute nõustajate kaasamine võib olla vajalik.

Kui kaua küsimustikule vastamine aega võtab?

Aeg, mis on vajalik esialgseks hindamiseks, varieerub ja sõltub kogude suuruselt ning hindamises osalevate inimeste arvust.

Hindamine on tõhusaim, kui see toimub perioodiliselt, jooksva tegevuse ülevaatusena ja edusammude jälgimisena.

Kuidas küsimustikku (saadud tulemusi) kasutada?

Pärast küsimustiku täitmist tuleks koostada tegevuskava, mis kaardistab enim tähelepanu nõudvad valdkonnad ning annab nii lühi- kui pikaajalised soovitused nende täiustamiseks.

Tegevuskava peab sisaldama kokkuvõtet hindamisel tuvastatud saavutustest ja näidetest ning järjestama tähtsuse järgi puudujäägid, mis tuvastati tegevuse algtasemel.

Tegevuskava valmides on soovitatav saata see sarnasele asutusele ülevaatomiseks.

Terminid

Hindamisalus (<i>benchmark</i>)	Tegevuste läbiviimise teatud tase või siht, mida on soovitatav saavutada. Tulemuslikkuse hindamist (<i>benchmarking</i>) võib kasutada protseduureeglite kehtestamiseks või praktiliste tegevustasandite määratlemiseks.
Kogu, kollektsioon (<i>collection</i>)	Koguva, kollektsioneeriva organisatsiooni nimel hoitav esemete või üksikdokumentide kogum koos nendega seonduva informatsiooniga või kollektsionääri valduses olevad kogutud esemed. Kogu võib hõlmata nii hoones hoitavaid materjale kui hoonet või rajatist ennast.
Kogude hooldus (<i>collection care</i>)	Lai mõiste, mis hõlmab mitmeid kogude säilitamist mõjutavaid toiminguid. Muuseumi, arhiivi või raamatukogu kontekstis haarab see järgmisi tegevusi: institutsionaalsed poliitikad, mis puudutavad kogude kaitsmist ja korrashoidu, hooneid, turvalisust, hoidlaid, koolitust, puhastamist, säilitamist, keskkonnatingimuste seiret ja kontrolli, näitusi ja deponeerimisi, konserveerimist, kasutuskooptate varumist ning ohuplaneeringut.
Kogude hoolduse hindamine (<i>collection care assessment</i>)	Tegevuse kirjeldav hindamine. Muuseumi, arhiivi või raamatukogu kontekstis kasutatakse kogude hoolduse hindamist, et anda üldine hinnang hoolduse korraldusele, uurides asutuse poliitikaid, praktilist tegevust ja tingimusi.
Kogude korraldus, kogude haldamine (<i>collection management</i>)	Kõik hooldusega seotud tegevused alates digitaalse või materiaalse objekti omandamisest kuni selle eluea lõpuni. Kogude korraldus hõlmab materjalide dokumenteerimist (registreerimine, arvelevõtmine, kataloogimine); digiteerimist; käsitlemist (hoiustamine, konserveerimine, eksponeerimine); laenamist ja kogudest väljaarvamist/mahakandmist.
Konserveerimine (<i>conservation</i>)	Manuaalne sekkumine muuseumide, arhiivide ja raamatukogude füüsilisse materjali, et saavutada nende keemiline ja füüsiline stabiilsus, pikendamaks nende kasutusaega.
Konservaator (<i>conservator</i>)	Spetsiaalse konserveerimisalase koolituse ja kogemusega isik. Rahvusvaheliselt nimetatud ka konservaator-restauraator.
Seisundi kontroll (<i>condition survey</i>)	Kogu üldise seisundi analüüs. Kontroll võib olla pisteline või täielik (järjest kõigi esemete seisundi hindamine). Suure kogu puhul on representatiivse valimiga pisteline kontroll kõige efektiivsem info kogumise viis. Tulemused aitavad otsustada, kuidas kõige paremini ressursse jaotada ja seada konserveerimisprogrammid tähtsuse järjekorda.
Transpordikorraldaja (<i>courier</i>)	Asutuse oma töötaja või vastava koolitusega isik, kes vastutab kogudesse kuuluvate esemete asutustevahelise transpordi eest.

Digitaalne (<i>digital</i>)	Elektroonilist meediat kirjeldav termin, mis hõlmab tekstiliste, numbriliste või graafiliste andmete tekitamist, hoiustamist, eksponeerimist, käsitsemist ja väljastamist. Vastand paber kandjal dokumentidele ja kujutistele.
Valmisolek hädaolukorraks (<i>emergency preparedness</i>)	Valmidus tegutseda nii, et õnnetuse korral oleks tagatud kiire reageerimine ja taastamisprotsess. Üldisemas mõttes viitab tervele planeerimis- ja varustamisprotsessile võimaliku katastroofi puhuks, sisaldades eri tüüpi intsidentide ettenägemist ja kavasad nende lahendamiseks.
Institutsioon (<i>institution</i>)	Harilikult asutus, millel on seaduslik õigus omada kollektsioone ning sellele viidatakse nende missioonis. Kogud võivad olla ka institutsioonidel, mille põhiülesandeks ei ole kogude hoidmine ja säilitamine (nt ülikoolid). Sellisel juhul viitab sõna "institutsioon" asutuse sellele üksusele, mis vastutab kogude eest (nt ülikooli raamatukogu).
Säilitamine (<i>preservation</i>)	Kõik juhtimisalased, rahalised ja tehnilised abinõud, mis väldivad kahjustuste tekkimist ning pikendavad kogu materjalide ja esemete kasutusaega. Nimetatud abinõude hulka kuuluvad sobilike keskkonnatingimuste seire ja kontroll, vastavate hoidlate ja füüsilise kaitse tagamine, näituse- ja laenupoliitika ning korrektse käsitsemise protseduuride kehtestamine, konserveerimise tagamine, hädaolukordade planeerimine ning kasutuskoopiade valmistamine ja kasutamine.
Restaureerimine (<i>restoration</i>)	Protseduur, mille eesmärk on taastada materjalide või esemete teadaolev või oletatav algne seisukord, lisades selleks tavaliselt ka materjale, mis ei ole algupäraseid.
Standardid (<i>standards</i>)	Tehnilisi kvaliteedinõudeid või täpseid kriteeriume sisaldavad dokumendid, mis on kasutusel eeskirjade ja juhenditena, et kindlustada materjalide, toodete, protsesside ja teenuste kohane kasutamine.
Vastutus kogude säilitamise eest (<i>stewardship</i>)	Kultuuripärandi hulka kuuluvate kogude juhtimisega seonduvad nõuded ja vastutus.
Hoiustamine (<i>storage</i>)	Kogude füüsiline paigutamine hoidlates.
Eksponeerimine (<i>exhibiting</i>)	Kogude füüsiline paigutamine nii näitustel kui avatud hoidlates.
Kasutajad (<i>users</i>)	Kõik, kes saavad kasu muuseumi, arhiivi või raamatukogu pakutavatest teenustest.

Teave enesehindamist teostava asutuse kohta

Institutsioon /asutus

Kogu(-d) ja asukoht(asukohad)

Kogu staatus

- Asutuse omand
- Deposiit
- Arvele võtmata (kataloogimata)
- Suletud (nt pakendatud ruumipuudusel)
- Dokumenteeritud (esmaselt kirjeldatud)
- Inventeeritud (kirjeldatud)
- Muu

Hindaja

Nimi, ametikoht, asutus (kui erineb ülaltoodust)

Kuupäev

Sisukord

1. Poliitika	13
1.1. Kogude hooldus	13
1.2. Omandamine ja kogust välja arvamine	14
1.3. Personal ja vabatahtlikud	15
1.4. Koolitus ja teadlikkus	17
1.5. Eelarve	19
2. Ehitised	21
2.1. Hoone	21
2.2. Turvalisus	22
3. Hoiustamine	24
3.1. Hoidla-alad	24
3.2. Hoidlate sisseseade	26
3.3. Kaitseümbrised	27
3.4. Märgistamine	28
3.5. Mittestandardised materjalid	29
4. Hooldus	30
4.1. Hooldustööd	30
5. Kogude käsitlemine ja kasutamine	30
5.1. Käsitsemis- ja teisaldamisjuhised	30
5.2. Lugemis- ja uurimisruumide kodukord	31
5.3. Näitused	32
5.4. Deponeerimine	33
5.5. Töötavad ja mängivad objektid	33
6. Keskkonnaseire ja -kontroll	34
6.1. Seire, paigaldised ja seadmestik	34
6.2. Temperatuur ja suhteline õhuniiskus	35
6.3. Valgus	35
6.4. Gaasilised ja tahked saasteained	36
7. Konserveerimine	37
7.1. Programm	37
7.2. Teostamine	38
8. Kasutuskooptid ja uus meedia	39
8.1. Tegutsemisjuhised	39
8.2. Valguskooptid	40
8.3. Mikrofilmid	41
8.4. Uus meedia – CD-ROMid, filmid, arvutidisketid, magnetooptilised kettad, videofilmid, laserplaadid ja audiokassetid	42
9. Valmisolek hädaolukorraks	43
9.1. Ennetamine ja taastamine	43

Kogude hoolduse hindamisalused – küsimustik

1. POLIITIKA

Säilitamise kavandamise juures on peamine informeeritusel põhinev otsustamine. Poliitikate olemasolu teeb selle lihtsamaks.

Algtase	Keskase	Kõrgtase
<p>1.1. Kogude hooldus</p> <p>1.1.1. Institutsiooni missioon sätestab oma kogude säilitamise kohustuse.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.1.4. Institutsioonil on kirjalik Säilitamispoliitika, mis käsitleb kõiki kogusid ja tegeleb säilitamise erinevate aspektidega.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.1.9. Kõigi tulevikukavade sihid ja eesmärgid sisaldavad säilitamise prioriteete.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>1.1.2. Institutsioon kavatseb lähima aasta jooksul koostada <i>säilitamispoliitika</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.1.5. Säilitamise prioriteetide määratlemiseks on läbi viidud kogude hindamine.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.1.10. Säilitamisspetsialistid on kaasatud institutsiooni nn otsustajate gruppi.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>1.1.3. Arhiivimaterjalide ja raamatukogu erikogude säilitamispoliitika väljaarendamisel kasutatakse alusmaterjalina <i>EVS-ISO 11799</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.1.6. Säilituspoliitika elluviimisega seotud otsuste tegemisel konsulteeritakse säilitusspetsialistiga.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.1.11. Kogude hoolduse strateegia vaadatakse üle igal aastal, pühendudes poliitikate ja programmide läbivaatamisele, et kindlustada üldine hoolduse täiustamise plaanipärasus.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
	<p>1.1.7. Kogude hoolduse täiustamiseks vajalike prioriteetide elluviimiseks on olemas kindlat aja- ja perioodi hõlmav tegevuskava.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
	<p>1.1.8. Instituatsioon töötab selle nimel, et saavutada <i>EVS-ISO 11799-s</i> kehtestatud arhiivimaterjalide ja raamatukogu erikogude hoolduse standardite tase.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.1.12. Juhtkonnale esitatakse kogude üldist seisundit iseloomustav viie aasta kirjalik aruanne, mis sisaldab murettekitavate valdkondade kirjeldusi, või konkreetseid probleeme ning olukorra parandamiseks antud soovitusi sisaldavat tegevuskava.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>1.1.13. Arhiivimaterjalid vastavad <i>EVS-ISO 11799-s</i> kehtestatud standarditele või ületavad neid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>1.1.14. Esemeid käsitsetakse vastavalt <i>Hooldusstandarditele ja -juhiste</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<hr/> <p>1.2. Omandamine ja kogust välja arvamine</p> <p>1.2.1. Instituutiooni missioon sätestab kogumise põhimõtted.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <p>1.2.5. Instituutioonil on kirjalik <i>Kogumispoliitika</i>, mis käsitleb omandamist, säilitamist, arvelevõtmist või kogust väljaarvamist ning kõige selle kontrollmehhanismi. Selles loetletakse kogumistööd piiravad tegurid, nt vähene personal, ebapiisavad hoiustamistingimused (kvaliteet või mahutavus) või konserveerimisressursid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <p>1.2.10. Instituutioon teeb ülevaateid kogude kasutamisest ja seisundist. Seda teavet kasutatakse säilitamise ja konserveerimise planeerimisel.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>1.2.2. Peetakse arvestust kogusse kuuluvate esemete kasutamise/ staatuse üle.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.2.6. Kogumispoliitika koostamisel või muutmisel küsitakse nõu konservaatorilt või kogu hooldajalt (fondihoidjalt).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.2.11. Kogumispoliitika ülevaatamisel keskendub institutsioon konserveerimis- ja hooldustöös tuvastatud puudustele.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>1.2.3. Tehakse kindlaks põhikoguga mittehaakuvate esemete/arhiivimaterjalide olemasolu ning hinnatakse ja revideeritakse nende säilitamist.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.2.7. Alaliseks säilitamiseks omandatud materjalide säilitamisvajadusi hinnatakse enne vastuvõtmist või vahetult arvelevõtmise ajal.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>1.2.4. Põhikoguga mittehaakuvate esemete/arhiivimaterjalide säilitamisvajadusi hindab säilitusspetsialist vähemalt üks kord viie aasta jooksul. Hinnang sisaldab hoiustamise, konserveerimise, pakendamise ja transpordi kohast teavet.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.2.8. Kogutakse ja laenatakse vaid selliseid esemeid, mille säilitamiseks on olemas ressursid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
	<p>1.2.9. Institutsioonil on <i>Kogude korraldamise ja kasutamise kord</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>1.3. Personal ja vabatahtlikud</p> <p>1.3.1. Kogude hoolduse eest vastutava(te) töötaja(te) kohustused on kirjas nende ametijuhendites</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>1.3.2. Konservatorid või kogude hooldajad (koguhoidjad, fondihoidjad) nõustavad institutsiooni regulaarselt kõigis kogude hoolduse aspektides.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>1.3.3. Kogude konserveerimiseks palgatud personal on konserveerimisalase koolitusega või atesteeritud, töötab asutuse põhimääruse järgi või Muinsuskaitseameti väljastatud tegevusloa alusel.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>1.3.4. Institutsioon peab kinni personali kvalifikatsiooni alastest kutsestandarditest, atesteerimisest, professionaalsuse pideva arengu põhimõtetest ning see peegeldub ka värbamispoliitikas.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.3.9. Institutsioonil on kirjalik kord vabatahtlike kasutamises kogude hoolduses .</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>1.3.10. Väljastpoolt tellitud tööde, nt köitmine, pakendamine või ümberpakendamine, kvaliteedinõuded koostatakse konsulteerides konservatori või koguhoidjaga.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.3.11. Institutsioon on hinnanud oma vajadusi konserveerimispersonali osas ning on rakendanud meetmeid nende vajaduste täielikuks rahuldamiseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>1.3.12. Lepinguliste konserveerimistöde tellimisel lähtutakse Riigihangete seadusest ja / või sellest tulenevatest headest tavadest.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>1.3.5. Personali hulgas on vähemalt üks inimene, kes vastutab kogude säilitamise eest.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>1.3.6. Personali hulgas on vähemalt üks inimene, kes koordineerib kogude hoiustamisega seotud tegevusi.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>1.3.7. Personali hulgas on vähemalt üks inimene, kes tegeleb keskkonnatingimuste seire ja kontrolliga.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>1.3.8. Asutuse töötaja või mõni lepinguline partner (<i>Nimetage!</i>) vastutab kasutuskooptime valmistamise järelevalve eest.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>		
<p>1.4. Koolitus ja teadlikkus</p> <p>1.4.1. Kogude hooldusega seotud töötajate koolitusvajadusi hinnatakse regulaarselt.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>1.4.8. Kindlaks on määratud kogude hooldusega seotud koolituse, täiendusõppe ja teadlikkuse töstmise hetke- ja tulevikuvajadused.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>1.4.14. Koolitusvajadus ja selle korraldamine vaadatakse regulaarselt üle institutsiooni üldise planeerimistsükli raames.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>1.4.2. Kõiki töötajaid on instrueeritud turvasüsteemidest ja -meetmetest (vt <i>Ohuplaani koostamine</i>).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.4.9. Informatsioon kogude hooldusega seotud tegevuste kohta on kättesaadav kõigile töötajatele regulaarsete praktiliste koolituste, erialase kirjanduse ja asutusesisese dokumentatsiooni näol.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>1.4.3. Kogusid puhastavad ainult oma töötajad või vastava koolituse saanud vabatahtlikud.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.4.10. Personal või lepingulised töötajad, kes korrastavad hoidlaid ja hoidlate inventari, on saanud vastava koolituse.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>1.4.4. Kogude hoiustamise eest vastutavad töötajad on teadlikud keskkonnatingimustest tulenevatest riskidest.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.4.11. Töötajad on võimelised tuvastama kahjurite, niiskuse ja hallituse esinemist ning nende avastamisel vastavalt kehtestatud korrale kohe reageerima.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>1.4.5. Uute töötajate koolitusest moodustab ühe osa kogude käsitsemise ja transportimise õpe.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.4.12. Näituste korraldamiseks saavad asjaomased töötajad koolitust.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>1.4.6. Kogudega tegelevat personali on vähemalt üks kord viimase viie aasta jooksul saanud kogude (sealhulgas mittestandardised ja tundlikud materjalid) käsitlemise ja teisaldamise alast koolitust.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>1.4.7. Näituste ja laenutuste eest vastutav personal järgib kogude eksponeerimise juhiseid .</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>1.4.13. Hoidlate töötajad ja kuraatorid on teadlikud säilitamiseks vajalikest materjalidest (vt <i>Arhiivipüsivate materjalide loetelu</i>).</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	
<p>1.5. Eelarve</p> <p>1.5.1. Institutsioon on kindlaks määranud säilitamise ja konserveerimise ressursid.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>1.5.2. Institutsioon on kindlaks määranud kogude hooldusega seotud koolituse ressursid.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>1.5.6. Institutsiooni aastaeelarves on planeeritud summad kogude säilitamise ja konserveerimise jaoks.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>1.5.7. Institutsiooni aastaeelarves on planeeritud summad personali pideva professionaalsuse arengu ja spetsialiseerumise tarbeks.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>1.5.13. Kord aastas vaadatakse üle institutsiooni ressursid, abivahendid ja tegevused kogude hoolduse projektide koostamiseks ja järjestamiseks.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>1.5.14. Institutsioon on eraldanud vahendid hoonete, teenuste ja kogu kompleksi laiaulatusliku tegevus- ja hooldusprogrammi teostamiseks.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>1.5.3. Institutsioon on kindlaks määranud kogu kompleksi, hooned ja sisseseade hooldamise ressursid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.5.8. Institutsioon on eraldanud vahendid kogude hoolduse parendamiseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>1.5.4. Institutsioon on kindlaks määranud koristamise ja hoolustööde ressursid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.5.9. Institutsioon on eraldanud vahendid keskkonnaseire ja -kontrolli parendamiseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>1.5.5. Institutsioon on üle vaadanud kindlustuskulude katmiseks vajalikud ressursid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>1.5.10. Institutsioon on eraldanud vahendid ohuplaneerimiseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
	<p>1.5.11. Institutsioon on eraldanud vahendid digitaalse informatsiooni järelvalveks ja perioodiliseks ümbersalvestamiseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
	<p>1.5.12. Institutsioon on eraldanud vahendid vajaduse korral kindlustuskulude katmiseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	

2. EHITISED

Nõuetekohaselt ehitatud ja hästi hooldatud ehitised on kogude kaitsmise alus.

Algtase	Kesktaase	Kõrgtaase
<p>2.1. Hoone</p> <p>2.1.1. Hoone on tugeva konstruktsiooniga ning kõik korrused (eriti hoidlate ala) suudavad turvaliselt raskusi kanda.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>2.1.6. Hoone, kus hoitakse kogusid, on tuule- ja veekindel ning tagab kogude elementaarse kaitse.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>2.1.11. On koostatud <i>Hoone hoolduskava</i>, mida vaadatakse regulaarselt üle sõlmitud hoolduslepingute ajakohastamiseks ja soovitude elluviimiseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>2.1.2. Hoonet, kus hoitakse kogusid, kontrollitakse regulaarselt. Tuvastatakse ja hinnatakse kõikvõimalikke kogusid ähvardavaid ohutegureid, nagu lekkivad katused, vananenud elektri- ja turvasüsteemid, sisetorustik, ummistunud äravool ning ebasobivad ukSED või aknad.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>2.1.7. On olemas hoone ja kommunikatsiooniseadmete (elektri-, kütte-, vee-, ventilatsiooni- ja õhukonditsioneerimissüsteemid) hooldamise lepingud (s.o. erinevate vajalike hoolduslepingute loetelu).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>2.1.12. Hoone seisundi aruandeid kasutatakse remondi- ja suuremate ehitustööde planeerimisel ning tulevikukavade ülevaatamisel.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>2.1.3. Töötajad inspekteerivad perioodiliselt kogu kompleksi ja sisseseadet.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>2.1.8. Arhitekt, järelevalve teostaja või mõni muu pädev isik esitab regulaarselt aruandeid hoone seisundi kohta ning on olemas tegevuskava soovitude elluviimiseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>2.1.13. Peetakse arvestust kõigi ehitus- ja hooldustööde ning nende ülevaatuse kohta.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>2.1.4. Teatud osa aastast tühjalt seisvaid hooneid külastatakse ja kontrollitakse regulaarselt.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>2.1.5. Ehitustegevuse planeerimisel konsulteeritakse säilitamisalase institutsiooniga</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>2.1.9. Kahjurite, putukate ja tolmu võimalikud sissetungimiskohad, nagu torud, praod, pistikupesad ja ventilatsiooniavad, on välja selgitatud ja tihendatud.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>2.1.10. Kogude eest vastutavat personali teavitatakse eelnevalt ehitustöödest, et neil oleks vajadusel võimalik kohapeal töötavaid töölisi juhendada.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>2.2. Turvalisus</p> <p>2.2.1. On olemas turvaseadmed ja meetmed kogude päästmiseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>2.2.2. Turvalisust hinnatakse regulaarselt, pöörates tähelepanu kõigile, eriti hoonega seotud riskidele.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>2.2.7. Paigaldatud on valvesignalisatsioon.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>2.2.8. Vastutavale spetsialistile esitatakse kord aastas turvalisuse hindamise aruanne, mis sisaldab soovitusi täiustuste osas, ning peetakse arvestust vastavate ettepanekute elluviimise kohta.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>2.2.9. Valvesignalisatsioon on ühendatud politsei või valveteenistusega.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>2.2.3. Kõiki sissepääsukohti, nt ukсед, liftid, trepid, katuseaknad, aknad ja ventilatsioonišahtid, on võimalik turvata.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>		
<p>2.2.4. Hoidlate alale viivad ukсед on tugeva konstruktsiooniga, isesulguvad ja –lukustuvad.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>		
<p>2.2.5. Hoidlate alale on juurdepääs ainult sellega seotud töötajatel ning nendega kaasas olevatel volitatud isikutel. Juurdepääs võtmetele ja turvakoodidele on rangelt kontrollitud.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>		
<p>2.2.6. Kehtib väljaspool tööaega turvalisuse tagamise kord.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>		

3. HOIUSTAMINE

Kõige kokkuhoidlikum viis kogude füüsilise kahjustamise vältimiseks on pidada hoidlad puhtad, hästikorraldatud ja kahjurivabad ning kasutada asjakohaseid kaitseümbriseid.

Algfase	Keskfase	Kõrgfase
<p>3.1. Hoidla-ala</p> <p>3.1.1. Konservatorvõi koguhoidja on ühel korral viimase viie aasta jooksul hinnanud kogude hetkeseisu ning tulemused on esitatud juhtkonnale.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.1.11. Konservator või koguhoidja teeb kogude hoiustamisest regulaarselt ülevaateid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.1.16. Esemete nõuetekohaseks hoiustamiseks on piisavalt ruumi.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>3.1.2. Hinnatud on hoidla-hoonete hetkeseisu ja tulemused on esitatud juhtkonnale.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.1.12. Ukseavad ja vahekäigud on piisavalt laiad, et võimaldada läbipääs suurematele esemetele ja käsikärudele.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.1.17. Erikogude hoidlad vastavad <i>EVS-ISO 11799</i> kehtestatud nõuetele.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>3.1.3. Vahekäikudes ja seksioonide vahel on piisavalt ruumi esemete kandmiseks ja teisaldamiseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.1.13. Suurtel esemetel, nagu riulitel hoiustatavatel dokumentirullidel ja tekstiilidel on kogupikkuses toetuspind ning need ei ulatu vahekäikudesse.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>3.1.4. Esemed ei ole asetatud otse põrandale.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.1.14. Esemed on paigutatud riulitele või sahtlitesse, kuid mitte nii tihedalt, et see takistaks nende lihtsat eemaldamist.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>3.1.5. Kogusid hoitakse korrastatult riulitel ja kappides.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.1.6. Kogude jaoks mõeldud hoidlate ala kasutatakse ainult selleks otstarbeks ning kogusse mittekuuluvaid materjale seal ei hoita.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.1.7. Hoidlas on puhas tööpind esemetega töötamiseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.1.8. Objekte hoitakse vastavalt nõuetele.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.1.9. Materjalide säilitamistingimused hoidlas vastavad standardile <i>EVS-ISO 11799</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.1.10. Sissepääsu juures on hoidla plaan.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.1.15. Suureformaadilisi tasapinnalisi objekte hoiustatakse võimaluse korral horisontaalselt kaitseümbrises (vt <i>EVS-ISO 11799</i>).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	

Algtase	Keskase	Kõrgtase
<p>3.2. Hoidlate sisseseade</p> <p>3.2.1. Hoidlamööbel on stabiilne, hästi paigaldatud ja vajalike raskuste kandmiseks piisavalt tugev.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.2.2. Riiulitelt on võimalik lihtsalt materjale kätte saada; on olemas vastavad abivahendid nendeni ulatumiseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.2.3. Liugriiulisüsteemide kasutusjuhendid on nähtaval kohal.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.2.4. Liugriiulite kiirendamine ja pidurdamine toimub viisil, kus esemed ei libise, ei kuku külili ega riiulilt maha.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.2.9. Hoidla sisseseade disaini, konstruktsiooni ja paigutuse osas peetakse nõu konservaatori või koguhoidjaga.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.2.10. Kogu riiulisüsteem on piisavalt sügav, et kõiki hoiustata- vaid esemeid täielikult toetada.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.2.11. Hoidla peab olema venti- leeritav viisil, mis tagab õhu täieli- ku vaba ringluse.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.2.12. Paigaldatud on seadmed, mis takistavad liugriiulite ümber- minemist nende äkilisel pidurda- misel, kiirendamisel või ebaühtla- sel laadimisel.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.2.15. Riiulisüsteem võimaldab kogu turvalist ja efektiivset hoius- tamist sõltumata esemete suuru- sest või kujust.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.2.16. Mittestandardses ühtses formaadis raamatuid hoiustatak- se koos.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.2.17. Hoidla sisseseade ja ma- terjalid ei tohi olla süttivad, ka ei tohi need eraldada, külge tõm- mata ega koguda tolmu. Lagune- misel tulekahju või muu põhjuse tõttu ei tohi nad eraldada eseme- tele kahjulikke aineid (vt <i>EVS-ISO 11799</i>).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.2.18. Esemeid hoiustatakse võimalikult nende formaadile (nt arhiivipüsivad materjalid) ja ma- terjalile vastavalt.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>3.2.5. Liugriiulitel hoiustatavad esemed on paigutatud täielikult riulisügavusse.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.2.13. Põranda ja alumise riuli või aluse vahel on piisavalt ruumi, et vähendada veekahjustuse riske ja võimaldada koristamist.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>3.2.6. Kappide ja joonisekastide kõrgus ei takista materjalide kättesaamist ega ümberpaigutamist.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.2.14. Riiulid ja sahtlid on polsterdatud, et ära hoida esemete kahjustamist.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>3.2.7. Kapid, joonisekastid ja sahtlid ei ole liiga täis ning neid on võimalik vabalt ja materjale ohustamata avada.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>		
<p>3.2.8. Suuri objekte hoiustatakse tugiraamidil või alustel.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>		
<hr/> <p>3.3. Kaitseümbrised</p> <p>3.3.1. Arhiivipüsivaid ümbriseid on erinevates suurustes.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <p>3.3.6. Rullikeeratud dokumendid ja tekstiilid toetuvad jäigale silindrile ning neid kaitsevad arhiivipüsivast materjalist ümbrised.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <p>3.3.11. Institutsioonil on mittekvaliteetsete kaitseümbriste arhiivipüsivate materjalidega asendamise kava (vt ka <i>Kogude hoolduskava</i> ptk 7).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>3.3.2. Füüsiliseks kaitseks kasutatavad ümbrised on piisavalt tugevad ja võimaldavad neis hoitava- te esemete käsitsemist sõltumata raskusest.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.3.7. Rullikeeratud dokumente ja tekstiile ei hoiustata asetatuna üksteise peal.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.3.12. Kõiki materjale hoitakse sõltumata nende mõõtmetest kaitseümbristes</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>3.3.3. Karbid ja mapid vastavad neis hoitava- te esemete suurusele.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.3.8. Väikesi objekte, nt lahtiseid pitsateid või münte, hoitakse karbides või alustel.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>3.3.4. Objekte ei voidita ega de- formeerita kaitseümbristes ma- hutamiseks</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.3.9. Väikeste raamatutega kõr- vuti hoiustavad suured raamatud on kaitstud kaante, ümbrise või karbiga.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>3.3.5. Rullikeeratud esemeid kaitstakse tolmu eest</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.3.10. Fotosid hoiustatakse eri- nõuetele vastavates tingimustes (vt <i>Fotode, filmide, heli- ning video- salvestiste säilitamine</i>).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<hr/>		
<p>3.4. Märgistamine</p>		
<p>3.4.1. Kõik esemed on tähistatud ainunumbriga ning märgistamise viis lähtub eseme tüübist.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.4.5. Konservatorilt või koguhoidjalt on küsitud nõu raamatutel ja ümbristel kasutatavate turvaelementide, nt vöötkoodid ja magnetribad, kohta.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.4.8. Vähemalt iga viie aasta tagant kontrollitakse, kas kogus paiknevad esemed on tähistatud vastavalt nõuetele.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>3.4.2. Arhiivi- ja raamatukogu materjalide märgistamisel lähtutakse <i>Arhiivipüsivate materjalide soovituslikust loetelust</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.4.3. Konservatorilt või koguhoidjalt on küsitud nõu raamatutel ja ümbristel kasutatavate sobiva liimainega kleebiste kohta. Karpide, kottide ja mappide tähistused viitavad arusaadavalt nende sisule.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.4.4. Sektsioonid ja riiulid on arusaadavalt tähistatud.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.4.6. Raamatutel kasutatavad eksliibrised on valmistatud ligniini- ja happevabast paberist ning on kinnitatud pöörduva liimainega.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.4.7. On olemas kogu püsiva märgistamise kava ja selle teostamise juhendid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.4.9. Kõik esemed on tähistatud vastavalt juhenditele.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>3.5. Mittestandardised materjalid/esemed</p> <p>3.5.1. On kindlaks tehtud erihoiustamist vajavate esemete olemasolu.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.5.2. Kõiki mittestandardse suurusega materjale saab lihtsalt kappidest ja riiulitest välja võtta ja tagasi panna; juurdepääsuks saab vajadusel kasutada sobivaid abivahendeid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>3.5.5. Tavalisest suuremaid köiteid hoiustatakse horisontaalselt kaitseümbristes.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
	<p>3.5.3. Tavalisest suuremate materjalide hoidmiseks mõeldud hoiustamissüsteemid on kavandatud hoiustavatele esemetele juurdepääsu hõlbustavalt.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>3.5.4. Mittestandardse suurusega esemete hooldusstandardid on samad, mis ülejäänud kogul.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	

4. HOOLDUS

Toimetulek kahjurite ja hallitusega sõltub nende varajasest avastamisest. Kogude ja hoidlate regulaarne puhastamine vähendab kahjurite levimise tõenäosust ning tolmust või hallitusest põhjustatud kahjustuste tekkimist.

Algtase	Kesktaase	Kõrgtaase
<p>4.1. Hooldustööd</p> <p>4.1.1. Hoidlaruume, mööblit ja sisseaset puhastatakse ja kontrollitakse regulaarselt.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>4.1.6. Kogu hoonet puhastatakse ja kontrollitakse regulaarselt. On olemas <i>Hoidlate ja ekspositsiooni-alade puhastamise eeskiri</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>4.1.11. Välja on töötatud <i>Integreeritud kahjuritõrjeprogramm ning seda rakendatakse</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>4.1.2. Konservatorilt on küsitud nõu hoidlaruumide, mööbli ja sisseasete koristamiseks sobivate töövõtete, materjalide ja vahendite kohta.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>4.1.7. Hoidlates kontrollitakse regulaarselt püüniseid. Kinnipüütud putukad identifitseeritakse.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>4.1.3. Toiduainete tarbimise, hoidmise ja äraviskamise kohad on kogudest eemal.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>4.1.8. Kahjuritõrje ja -seire kirjallikud aruanded säilitatakse.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>4.1.4. Kõiki esemeid kontrollitakse kahjurite, niiskuse või hallituse suhtes. Probleemide korral võetakse tarvitusele vastavad abinõud, konsulteerides eelnevalt konservaatoriga.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>4.1.9. Kahjuritõrjeks sobivate biotsiidide kasutamine on reguleeritud Biotsiidiseadusega ning on kooskõlas <i>Ohtlike kemikaalide ja neis sisalduvate materjalide kasutamise tervishoiu ja tööohutuse nõuetega</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>4.1.5. Kahjustustunnustega esemeid hoitakse ülejäänud kogust eraldi.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>4.1.10. Kõik muuseumisse saabuvad esemed paigutatakse enne kahjurite ja hallituse ülevaatus ning võimaliku puhastamisvajaduse tuvastamist karantiini.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	

5. KOGUDE KÄSITSEMINE JA KASUTAMINE

Hoolikas käsitsemine on kogude hoolduse võtmeelement. Hooletu käsitsemine võib eset pöördumatult kahjustada. Ettevaatlikkus kogude kasutamisel kindlustab kättesaadavuse kasutajatele ka tulevikus.

Algtase	Kesktaase	Kõrgtaase
<p>5.1. Käsitsemis- ja teisaldamisjuhised</p> <p>5.1.1. Esemete käsitsemise ja teisaldamise juhendid on kättesaadavad kogu personalile.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.1.6. Kogude hoonesisesel ümberpaigutamisel kasutatakse kaitseümbriseid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.1.11. Kõiki hoonest välja viidud esemeid käsitsetakse, transportitakse ja hoiustatakse samadel tingimustel kui nende „koduinstitutsioonis“.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>5.1.2. Kõiki hoonest välja viidavaid esemeid kaitstakse neile sobiva kaitseümbrisega.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.1.7. Töötajad, lugejad või uurijad teatavad kogude kahjustustest kokkulepitud (kirjaliku) korra kohaselt.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.1.12. Suurte või mittestandardse kujuga esemete liigutamisel küsitakse nõu spetsialistidelt.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>5.1.3. Rasketele ja suurtele esemetele juurdepääsuks ning nende teisaldamiseks on olemas abivahendid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.1.8. Asutuse vastutav töötaja hindab turvalisuse astet esemete transportimisel või hoiustamisel väljapool asutust.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>5.1.4. Kogude teisaldamiseks kasutatavad käsikäru on stabiilsed, nendega on lihtne manööverda ja ning nad toetavad täielikult veetavaid materjale. Esemete teisaldamiseks kasutatavatel mehaanilistel abivahenditel on hädapidurdussüsteem.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.1.9. Tõstuki või transportööriga kantavad esemed paigutatakse eraldi karpidesse (kastidesse) või mappidesse.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>5.1.5. Töötajaid teavitatakse sellest, milliste bürootarvete (kleep- lint, kummipael, kirjaklambrid, isekleepuvad märkmepaberid) kasutamine kogude juures võib esemeid kahjustada (vt <i>Arhiivipüsivate materjalide soovituslik loetelu</i>).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.1.10. Tõstuki või transportööriga kantavate esemete karpide (kastide) või aluste põhjad on polsterdatud.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<hr/>		
<p>5.2. Lugemistubade ja uurimisruumide kodukord</p>		
<p>5.2.1. Lugemis- ja uurimisruumides on kättesaadav <i>Kogude korraldamise ja kasutamise kord</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.2.4. Märkmete tegemisel nõutakse uurijatelt hariliku pliiatsi kasutamist.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.2.7. Lugejatel on võimalik kasutada raamatualuseid ja -raskusi ning on olemas nende kasutusjuhendid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>5.2.2. Lugemistubades, uurimisruumides ja avatud hoidlate alal peetakse kinni <i>Lugemistoa kodukorrast</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.2.5. Määratletud on objektid, mille käsitlemisel peavad uurijad kasutama kindaid (nt fotod). Uurijad varustatakse kinnastega.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.2.8. Käsitsemisel erinõudeid vajavad esemed on selgelt märgistatud, soovitatavalt vastava sildiga kaitseümbrisel.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>5.2.3. Ruumides, kus kasutatakse erikogusid ja haruldasi esemeid, on tagatud vastav valve.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.2.6. Tööpinnad on piisava suurusega.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>5.3. Näitused</p>		
<p>5.3.1. Enne ja pärast esemete eksponeerimist kirjeldatakse nende seisundit.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.3.7. Konservator on koostanud loetelu esemele (kogule) sobivatest eksponeerimisvõtetest ja -materjalidest ning nõustab näitusekoostajaid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.3.13. Konservator vastutab eksponeeritavate esemete säilimise eest.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>5.3.2. Vitriinid on tugevad, ohutud ja ehitatud materjalidest, mis ei kahjusta eksponeeritavaid esemeid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.3.8. Eksponeeritud esemete seisundit kontrollitakse regulaarselt.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>5.3.3. Personali juurdepääs eksponeeritud esemetele on võimalikult lihtne, kuid turvaline.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.3.9. Konservator hindab eksponeeritud esemete seisundit ning koostab kirjalikke aruandeid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<p>5.3.4. Valgustundlikke objekte, sh arhiivi- ja raamatukogumaterjale ei eksponeerita pikaajaliselt. Võimaluse korral kasutatakse kasutuskoopeid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.3.10. Näituseinventari all või taga olevat kasutamata pinda on võimalik regulaarselt puhastada ja hooldada.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>5.3.5. Kõik eksponeeritud esemed on stabiilselt toestatud.</p> <p>5.3.6. Publikule avatud näituse-saale valvatakse.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>5.3.11. Vitriinis paiknevaid valgustussüsteeme on võimalik reguleerida väljastpoolt vitriini.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>5.3.12. Esemeid eksponeeritakse ainult selleks kohandatud alal.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	
<p>5.4. Deponeerimine</p> <p>5.4.1. Institutsioonil on kirjalik <i>Deponeerimiskord</i>.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>5.4.2. Deponeerimisprotseduuri üks osa on esemete pildiline dokumenteerimine.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>5.4.4. Deponeerimislepingutes on sätestatud tingimused, kuidas esemeid peab käsitama, transportima, eksponeerima ja hoiustama, nende seisundit hindama ja sellest omanikku informeerima.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>5.4.5. Transporti korraldav personal saab enne transportimist <i>Esemete teisaldamise juhendi</i>. Kõik teisaldamised dokumenteerib ja allkirjastab volitatud töötaja.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>	<p>5.4.6. Maanteed, raudteed, mere- või õhuteed pidi transportitavaid esemeid saadab vastava väljaõppe saanud transpordikorraldaja. Saabumisel teavitab transpordikorraldaja laenajat deponeerimistingimuste täitmisest.</p> <p>☐</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____</p>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>5.4.3. Enne ja pärast deponeerimist koostatakse koostöös konservatoriga eseme (kogu) seisundi kirjalik aruanne</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>		
<p>5.5. Töötavad ja mängivad objektid.</p> <p>5.5.1. Selleks loodud objekte tohib tööle või mängima panna vaid instrueeritud töötaja.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.5.2. Töötavate ja mängivate objektidega seotud informatsiooni ja käsitsemisjuhendeid säilitatakse koos eseme dokumentatsiooniga.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>5.5.3. Objektide kasutamise (nende ja nendega mängimise, töötamise) üle peetakse arvestust.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>5.5.4. Objekti iga üksiku töö-/mänguoperatsiooni kohta peetakse arvestust ja kirjeldust säilitatakse koos eseme dokumentatsiooniga.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

6. KESKKONNATINGIMUSTE SEIRE JA KONTROLL

Ebasobivad keskkonnatingimused võivad kogusid kahjustada. Keskkonnatingimuste regulaarse seire käigus informeeritakse personali võimalikest kahjustavatest tingimustest ja vajadusest neid parandada.

Algtase	Kesktaase	Kõrgtaase
<p>6.1. Seire, paigaldised ja seadmestik</p> <p>6.1.1. Suurem osa kogust on kaitstud ebasobivate keskkonnatingimuste eest.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>6.1.4. On olemas <i>Keskkonnatingimuste seire kava</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>6.1.8. Keskkonnaseiret (temperatuuri ja niiskuse või valgustugevuse mõõtmine) tehakse süstemaatiliselt ja tulemusi säilitatakse vähemalt 5 aastat.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>6.1.2. Keskkonnatingimuste parandamiseks kasutatakse lihtsaid võimalusi, nt uste sulgemine, valgustite suunamine, porimattide paigaldamine, temperatuuri, niiskuse ja valgustugevuse mõõtmine.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>6.1.5. Institutsioon on määranud keskkonnatingimuste (temperatuur, suhteline õhuniiskus, valgus, saastatus) taseme, mida ta soovib saavutada kõikides hoidlates.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>6.1.9. Keskkonnatingimuste mõõtmistulemusi analüüsitakse perioodiliselt ning tehakse kokkuvõtteid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>6.1.3. Seireseadmeid käsitletakse ja taadeldakse vastavalt tootja juhiste.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>6.1.6. Esemetele on tagatud stabiilne keskkond.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>6.1.10. Institutsioonis toimuvate sündmuste (filmimine, kontserdid, seltskondlikud üritused) toimumise ajad ja sagedus on dokumenteeritud.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
	<p>6.1.7. Peetakse arvestust seireseadmete (sh UV filtri asendamise) hooldamise ja taatlemise üle.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>6.1.11. Vitriinide, näitusesaalide ja hoidlate keskkonnatingimused hoitakse kehtestatud piirides stabiilsed.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>6.1.12. Esemetele on tagatud nõuetekohane keskkond.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<hr/> <p>6.2. Temperatuur ja suhteline õhuniiskus</p> <p>6.2.1. Esemeid ei eksponeerita ega hoiustata küttekehade, kliimaseadmete ega akende vahetus läheduses.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <p>6.2.2. Hoidlates jälgitakse ja dokumenteeritakse temperatuuri ja suhtelise õhuniiskuse taset.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>6.2.3. Kogudesse saabuvatel esemetel lastakse sujuvalt aklimatiseeruda ruumide jaoks, kus neid hakatakse hoidma või eksponeerima.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <p>6.2.4. Kogude erinevatele materjalidele esitatavad temperatuuri- ja õhuniiskusnõuded on täidetud.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>6.3. Valgus</p> <p>6.3.1. Üldvalguse toime valgustundlikele materjalide on viidud miinimumini.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>6.3.2. Akendega hoidlates kasutatakse nähtava ja ultravioletvalguse vähendamiseks ruloosid, aknaluuke, kardinaid ja/või UV filtreid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>6.3.3. Eksponeeritud valgustundlikele materjalidele ei lange otsest päikesevalgust.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>6.3.4. Kõigis kogude hoiuruumides kontrollitakse valgustugevust (mh sõltuvalt aastaegade vaheldumisest).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>6.3.5. Uurimisruumides kasutatakse päikesevalguse reguleerimiseks aknaluuke või ruloosid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>6.3.6. Valgustitele on paigaldatud UV-filtrid või kasutatakse madala UV-kiirgusega lampe. Lampe ja filtreid kontrollitakse regulaarselt ning vahetatakse välja, kui need muutuvad ebaefektiivseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>6.3.7. Kogude läheduses ei kasutata tugevaid valgusallikaid, nt prožektoreid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>6.3.9. Olemas on tsentraalne või tsoonide kaupa toimiv automaatne lülitissüsteem, mis kindlustab tulede kustumise ajal, mil hoidlates ei viibi inimesi.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>6.3.10. Eksponeeritud materjalidele langev valgus hoitakse näituse ajal ettenähtud piirides.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
	<p>6.3.8. Eriti valgustundlike materjalide, nt fotod, ajalehed, tekstiilid, akvarellid, käsikirjad, puhul on nähtava või UV-valguse mõju viidud miinimumini.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
<hr/> <p>6.4. Gaasilised ja tahked saasteained</p> <p>6.4.1. Kogudes paiknevad esemed on kaitstud tolmu eest.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>6.4.2. Aknaid ja uksi on võimalik sulgeda, et kaitsta kogusid õhu saasteainete (nii gaasiliste kui tahkete osakeste) eest.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <p>6.4.3. Hoone sisepinnad on tolmu vähendamiseks tihendatud.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>6.4.4. Koristus- ja hooldustöödeks kasutatavad vahendid ei kahjusta kogusid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <p>6.4.5. Läbi on viidud õhusaaste riskianalüüs.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>6.4.6. Kui hindamisel on avastatud, et õhusaastel on märkimisväärne toime kogude seisundile, paigaldatakse õhufiltrite süsteem või rakendatakse muid abinõusid kogude kaitsmiseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

7. KONSERVEEMINE

Konserveerimisel on oluline roll kogude jätkuva säilimise ja nende kasutamise tagamisel. Konserveerimise eesmärk on esemete seisundi füüsiline ja keemiline stabiliseerimine.

Algtase	Kesktaase	Kõrgtaase
<p>7.1. Kava</p> <p>7.1.1. Määratletud on füüsilist kaitset vajavad esemed ja kogud.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>7.1.3. Instituatsioonil on kirjalik kogude konserveerimise prioriteetidel põhinev <i>Konserveerimiskava</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>7.1.7. <i>Konserveerimiskava</i> vaadatakse regulaarselt üle, et paika panna ja jälgida selgeid eesmärke ning kontrollida eelnevalt tehtud soovituste elluviimist.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>7.1.2. Kogude ülevaadete tulemused on talletatud.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>7.1.4. Konserveerimise prioriteetide seadmine tugineb seisundi hindamisele.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
	<p>7.1.5. Konservatorid teevad konserveerimise prioriteetide määramiseks koostööd muu personaliga.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	
	<p>7.1.6. Instituatsioon peab arvestust <i>Kogude hoolduskavade</i> (nt ümberepakendamine) üle.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>7.2. Teostamine (vt ka 1.3 Personal ja vabatahtlikud ja 1.4 Koolitus)</p> <p>7.2.1. Institutsioon säilitab informatsiooni kohapeal ja mujal teostatavate konserveerimistööde kohta.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>7.2.2. Konserveerimistööde register on seotud institutsiooni põhidokumentatsiooniga, nt <i>Muuseumide infosüsteemiga</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>7.2.3. Kogusid puhastab ja väiksemaid parandustöid teeb konserveator või tema juhendamisel töötav isik.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>7.2.4. Säilitamis- ja konserveerimistööde puhul peetakse arvestust kasutatud materjalide ja tehnikate kohta (vt <i>EVS-ISO 14416</i>).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>7.2.5. Konserveatorid kasutavad kaasaegseid konserveerimistehnikaid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>7.2.6. Konserveerimisaruandeid luuakse ja säilitatakse <i>Muuseumide infosüsteemis</i> või mõnes teises, konserveerimistöid teostavas institutsioonis kasutusel olevas andmebaasis.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

8. KASUTUSKOOPIAD JA UUS MEEDIA

Kasutuskooptime valmistamine vähendab originaalide kasutamise vajadust. Kasutuskooptime valmistatakse eelkõige hajutamaks originaalide võimaliku hävimise korral informatsiooni kadumise riske.

Algtase	Keskase	Kõrgtase
<p>8.1. Tegutsemisjuhised</p> <p>8.1.1. Institutsioonis kehtiva praktika kohaselt varustatakse kasutajaid pigem kasutuskooptime kui originaalidega.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.1.5. Audiovisuaalseid masinloetavaid dokumente (nt video-, mikrofilmid) ei omandata, juhul kui institutsioonil ei ole või ta ei plaani soetada nende vaatamiseks vajalikke seadmeid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.1.9. Institutsioonidel on kirjalik <i>Tagatis- ja kasutuskooptime valmistamise kava</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>8.1.2. Institutsioon on määratlenud sobivad tehnikad ja vahendid õrnadest või raskestikäsitletavatest materjalidest kasutuskooptime tegemiseks.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.1.6. Kasutuskooptime valmistavad kogude käsitlemis- ja säilitamisalase koolituse läbinud töötajad.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.1.10. Kasutuskooptime olemasolu tuvastamiseks on loodud otsingusüsteem.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>8.1.3. Kasutuskooptime vajadusega esemeid valib välja ja valmistab ette käsitlemis- ja säilitamisalase koolituse saanud töötaja. Kasutuskooptime vajadusega esemete valik kätkeb endas ka praeguse ja tulevase võimaliku kasutusintensiivsuse hindamist.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.1.7. Kasutuskooptime ei valmistata, juhul kui säilitamisstandarditele vastavalt loodud kasutuskooptime on võimalik saada mujalt.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.1.11. Mikrofilmide kasutuskooptime seisundit kontrollitakse iga kahe aastat tagant mõnda näidislõiku inspekteerides. Regulaarselt kontrollitakse ka tagatisfilme.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
<p>8.1.4. Kasutuskooptaid ei valmistata, juhul kui see võib kahjustada originaaleset, näiteks nõrgestada köite juba niigi õrna struktuuri. Sellisel juhul konserveeritakse ese eelnevalt.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.1.8. Digikooptate puhul sisaldatavad metaandmed kõiki vajalikke detaile eseme sisu, paigutuse, salvestamise formaadi, viisi ja tiheduse kohta ning muud vajalikku teavet, mis on oluline juurdepääsu seisukohalt nii hetkel kui tulevikus (vt Digitaalse kultuuripärandi metaandmed).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.1.12. Digitaalse säilitamistehnoloogia protseduurid, standardid ja uuendused vaadatakse regulaarselt üle.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>8.2. Valguskooptiad</p> <p>8.2.1. Kasutajatele on kättesaadavad <i>Valguskooptiate tegemise juhendid</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>8.2.2. Institutsioon on kindlaks määranud materjalid, millest kasutajad võivad ohutult valguskooptaid valmistada.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.2.3. Õrnade või valgustundlikest materjalidest teeb kooptiad omanik, mitte kasutaja.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>8.2.4. Valguskooptaid teevad koolitatud töötajad, rakendades selleks turvalisi käsitlemisvõtteid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.2.6. Jälgitakse kooptiate tegemise vajadust ning sagedamini nõutavatest säilikutest tehakse digitaalkooptaid või mikrofilme (viimane sobib ka tagatiskooptiaks). Võimalusel tehakse arhiivipüsivale paberile indekseeritud kasutuskooptiad.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>8.2.7. On olemas kooptiamasinad, millega saab raamatu leheküljest teha kooptiat nii, et raamat on avatud ja toetatud 120 kraadist väiksema nurga all.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
	<p>8.2.5. Valguskoopiaid ei tehta koopiamasina plaadist suurematest raamatutest ja muudest materjalidest.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.2.8. Alaliseks säilitamiseks valmistatavad valguskoopiaid trükitakse ligniinivabale aluselisele paberile.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>8.3. Mikrofilmid</p> <p>8.3.1. Arhiivikaamerafilme jaoks kasutatakse ainult hõbeželatiinhiga 35 mm polüestermikrofilme.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>8.3.2. Hõbeželatiinhiga polüesterfilm on arhiivistandarditele vastava töötusega ja läbinud kvaliteedikontrolli, mis sisaldab keemiliste jääkainete puudumise testimist ning plekkide, loetavuse ja terviklikkuse kontrolli (vt <i>EVS-ISO 11799:2005</i>).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>8.3.3. Igast kaamerafilmist valmistatakse kontaktnegatiiv ja kasutaja positiivkoopia.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.3.6. Tagatisfilme, kasutusfilme ja originaale säilitatakse eraldi.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.3.7. Mikrofilm-koopia olemasolu kohta on märges kataloogides ja otsingusüsteemides.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>8.3.8. Igast säilitusmikrofilmist valmistatakse kaamerafilmkoopia, trükitud duubelnegatiiv ja kasutaja positiivkoopia.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>8.3.9. Kasutuskoopiaid, mida kohapeal ei hoita, säilitatakse rahvusvahelistele keskkonna-, turvalisus- ja juurdepäässtandarditele vastavas hoidlas.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtaase	Kesktase	Kõrgtase
<p>8.3.4. Institutsioon on küsinud nõu mikrofilmide hoiustamise kohta.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>		<p>8.3.10. Kõik säilitusmikrofilmid valmistatakse vastavalt EVS-ISO 11799-le.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>8.3.5. Mikrofilmide lugemisseadmeid hooldatakse korralikult.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>		<p>8.3.11. Kõik ülesfilmitud esemed on kantud vastavasse registrisse.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>8.4. Uus meedia – CD-ROMid, filmid, arvutidisketid, magnetoptilised kettad, videofilmid, laserplaadid ja audiokassetid</p> <p>8.4.1. Informatsioon uue meedia eriliste hoiustamis-, keskkonna-, käsitsemis- ja märgistamisnõuete kohta on hoiustamise eest vastutavale personalile kättesaadav (vt <i>Fotode, filmide, heli- ning videosalvestiste säilitamine</i>).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.4.3. Institutsioon tagab uue meedia hoiustamis-, keskkonna- ja silditamishoiustamisnõuetele vastavad tingimused.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>8.4.4. Uue meedia säilitamise ja hoiustamise tehnoloogiliste uuenduste alane teave on asjaomastele töötajatele pidevalt kättesaadav.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>8.4.2. Säilitatav uus meedia on kaitstud juhusliku või tahtliku kustutamise eest.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>		

9. VALMISOLEK HÄDAOLUKORRAKS

Planeerimine on ülioluline efektiivseks reageerimiseks õnnetuse korral ja kogude päästmiseks vee-, tule- või muust suurõnnetusest.

Algtase	Keskase	Kõrgtase
<p>9.1. Ennetamine ja taastamine</p> <p>9.1.1. Institutsioonil on kirjalik <i>Ohuplaan</i>, mis sisaldab õnnetuste ennetamise ja kogude päästmise strateegiaid (vt <i>Ohuplaani koostamine</i>).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>9.1.3. Ohuplaan on koostatud koostöös päästeteenistusega.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>9.1.9. Institutsiooni dokumentatsioonist (tulmeraamatust või kataloogi andmefailidest) on valmistatud säilituskoopiad, mida säilitatakse mõnes teises hoones või hoidlas.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
<p>9.1.2. Teostatud on riskianalüüs veetorudest, kanalisatsioonist ja tuleohtlikest materjalidest tulenevatest ohtudest ning määratletud on prioriteedid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>9.1.4. Eksponeerimisruumid, kaasa arvatud vitriinid, on kaitstud varguse, vandalismi, tule ja vee eest.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>9.1.10. Koostöös päästeteenistusega korraldatakse vähemalt kord aastas hädaolukorras tegutsemise õppusi.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>
	<p>9.1.5. Kogu personal tunneb asutuse ohuplaani. Vähemalt üks töötaja on vastutav ohuplaani iga-aastase ülevaatamise eest.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>9.1.11. Veetorudele on paigaldatud automaatsed sulgurid ja lekke detektorid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Algtase	Kesktase	Kõrgtase
	<p>9.1.6. Lugemis- ja uurimisruumidesse ning hoidlatesse on paigaldatud automaatne tulekahjusignalisatsioon (vt <i>Nõuded tulekahju-signalisatsioonisüsteemidele</i>).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>9.1.7. Personal on saanud väljaõppe tulekahju vältimiseks ja selle korral tegutsemiseks. Väljaõppes jälgitakse <i>Tuleohutuse üldnõudeid</i>.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/> <p>9.1.8. On olemas hädaolukorras tegutsemise varustus ja materjalid.</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>9.1.12. Hoidla mööbel ja seadmetik peab olema mittepõlevast (tulekindlast) materjalist, ka ei tohi nad eraldada, külge tõmmata ega koguda tolmu. Lagunemisel tulekahju või muu põhjuse tõttu ei tohi nad eraldada objektidele kahjulikke aineid (vt <i>EVS-ISO 11799 Dokumentide hoiunõuded raamatukogu- ja arhiivimaterjalidele</i>).</p> <p>☐</p> <hr/> <hr/> <hr/>

Eesti Vabariigi õigusaktid, standardid ja soovituslikud juhendmaterjalid

1. POLIITIKA

Muuseumiseadus, (Vastu võetud 13. 11. 1996. a seadusega (RT I 1996, 83, 1487)), (3.oktoober 2005).

Museaalide arvelevõtmise ja säilitamise kord, Muuseumisse hoiule antud kultuuriväärtusega asjade üle arvestuse pidamise kord (Vastu võetud kultuuriministri 27.07.1998.a määrusega nr 23 (RTL 1998, 261/262, 1068)).

Informatsioon ja dokumentatsioon, Dokumentide hoiunõuded raamatukogu- ja arhiivimaterjalidele, EVS-ISO 11799.

Koostanud Koidu Laur, *Ohuplaani koostamine, Juhis arhiividele ja arhiivimoodustajatele*. Rahvusarhiiv 2005. <http://www.ra.ee/juhised/opjuhis.pdf> (30.september 2005).

Arhiivipüsivate materjalide soovituslik loetelu, http://www.ra.ee/file_storage/2/939 (02.september 2005).

Juhendeid digitaalsete dokumentide säilitamiseks. Eesti Äriarhiiv, detsember 2000.

2. HOONED

Ehitusseadus (RT I 2002, 47, 297; 2004, 18, 131)

Ehitisele ja selle osale esitatavad tuleohutusnõuded (Kinnitatud Vabariigi Valitsuse määrusega 27.10.2004. a nr 315, RT I, 09.11.2004, 75, 525)

Päästeseadus (RT I 1994, 28, 424; 2004, 89, 612)

Tuleohutuse üldnõuded (Vastu võetud siseministri määrusega 08.09.2000. a nr 55, RTL 2004, 100, 1599)

Nõuded tulekahju-signalisatsioonisüsteemidele (Vastu võetud siseministri määrusega 07.06.2002. a nr 80, RTL 2002, 78, 1202; 2005, 48, 676)

Nõuded esmastele tulekustutusvahenditele ja nende vajadus (Vastu võetud siseministri määrusega 30.06.1998. a nr 19, RTL 1998, 220/221, 875; 2003, 91, 1362)

Objektide loetelu, mille tuleohutusülevalvatus viiakse päästeasutuste poolt läbi vähemalt üks kord aastas, kinnitamine (Siseministri määrus 02.09.2000. a nr 46, RTL 2000, 90, 1388; 2003, 113, 1794)

EN 3, parts 1 – 5 *Portable fire extinguishers* (Kantavad tulekustutid)

EN 13501-1:2002 *Fire classification of construction products and building elements – Part 1: Classification using test data from reaction to fire tests* (Ehitustoodete ja –elementide tuleohutusala klassifikatsioon. Osa 1: Klassifikatsioon tuletundlikkuse katsete alusel)

3. HOIUSTAMINE

Informatsioon ja dokumentatsioon, Dokumentide hoiunõuded raamatukogu- ja arhiivimaterjalidele, EVS-ISO 11799

Ivi Tomingas, Mare Purde, Sirje-Mai Hallaste, Paavo Annus, *Fotode, filmide, heli- ning videosalvestiste säilitamine*, Rahvusarhiiv 2003, <http://www.ra.ee/juhised/avjuhis.pdf> (02.september 2005)

Arhiivipüsivate materjalide soovituslik loetelu, http://www.ra.ee/file_storage/2/939 (02.september 2005).

Koostanud Endel Valk-Falk, *Muuseumi varahoidja meelespea*, Tallinn, 1994, <http://www.kanut.ee/toimetised/varahoid/varahoidjameelespea.htm> (3.oktoober 2005).

4. HOOLDUS

Biotsiidiseadus (RT I 2004, 45, 315)

*Ohtlike kemikaalide ja neid sisaldavate materjalide kasutamise töötervis-
hoiu ja tööohutuse nõuded* (VVM nr105. RTI, 26.03.2001, 30, 166)

5. KOGUDE KÄSITSEMINE JA KASUTAMINE

Arhiivipüsivate materjalide soovituslik loetelu, http://www.ra.ee/file_storage/2/939 (02.september 2005).

Koostanud Endel Valk-Falk, *Muuseumi varahoidja meelespea*, Tallinn, 1994, <http://www.kanut.ee/toimetised/varahoid/varahoidjameelespea.htm> (3.oktoober 2005).

Koostanud Jaan Lehtaru, *Veekahjustustega arhivaalide käsitsemine*, Rahvusarhiivi juhiseid, juuni 2005, http://www.ra.ee/file_storage/2/940 (02.september 2005).

6. KESKKONNATINGIMUSTE SEIRE JA KONTROLL (vt ka allikad p 2, 3, 4 ja 5)

Töökeskkonda reguleerivad seadused

7. KONSERVEERIMINE

Koostanud Endel Valk-Falk, *Muuseumi varahoidja meelespea*, Tallinn, 1994, <http://www.kanut.ee/toimetised/varahoid/varahoidjameelespea.htm> (3.oktoober 2005).

Koostanud Jaan Lehtaru, *Veekahjustustega arhivaalide käsitsemine*, Rahvusarhiivi juhiseid, juuni 2005, http://www.ra.ee/file_storage/2/940 (02.september 2005).

Koostanud Jaan Lehtaru, *Veekahjustustega arhivaalide käsitsemine*, Rahvusarhiivi juhiseid, juuni 2005, http://www.ra.ee/file_storage/2/940 (02.september 2005).

Arhiivipüsivate materjalide soovituslik loetelu, http://www.ra.ee/file_storage/2/939 (02.september 2005).

Informatsioon ja dokumentatsioon. Raamatute, perioodika- ja jadaväljaannete ning teiste paberdokumentide kaitmisele esitatavad nõuded arhiivides ja raamatukogudes. Meetodid ja materjalid, EVS-ISO 14416

8. KASUTUSKOOPIAD JA UUS MEEDIA

Juhendeid digitaalsete dokumentide säilitamiseks. Eesti Äriarhiiv, detsember 2000.

Digitaalse kultuuripärandi metaandmed, http://www.kul.ee/webeditor/files/DigiKult_MA_ver2.4.pdf

Informatsioon ja dokumentatsioon, Dokumentide hoiunõuded raamatukogu- ja arhiivimaterjalidele, EVS-ISO 11799

Ivi Tomingas, Mare Purde, Sirje-Mai Hallaste, Paavo Annus, *Fotode, filmide, heli- ning videosalvestiste säilitamine*, Rahvusarhiiv 2003, <http://www.ra.ee/juhised/avjuhis.pdf> (02.september 2005)

9. VALMISOLEK HÄDAOLUKORDADEKS (vt allikad p 2)

Hädaolukorraks valmisoleku seadus (RT I 2000, 95, 613; 2004, 54, 390)

Koostanud Koidu Laur, *Ohuplaani koostamine, Juhis arhiividele ja arhiivimoodustajatele*. Rahvusarhiiv 2005. <http://www.ra.ee/juhised/opjuhis.pdf> (30.september 2005)

Informatsioon ja dokumentatsioon, Dokumentide hoiunõuded raamatukogu- ja arhiivimaterjalidele, EVS-ISO 11799

Originaalversiooni koostamisel kasutatud allikad

Standardid

British Standards Institute (BSI)

Group Headquarters
389 Chiswick High Road
London W4 4AL
Tel: 020 8996 9000
Fax: 020 8996 7400
Website: www.bsi-global.com

BS 5444:1983

Specifications for preparation for microfilming

London: BSI (all items listed).

BS 1153:1992

Recommendations for the processing of silver- gelatine-type microfilm

DISCPD0013:1999

Records Management: A guide to disaster prevention and recovery

BS 5454:2000

Recommendations for the storage and exhibition of archival documents

BS 4971:2002

Repair and allied procedures for the conservation of documents

International Organisation for Standardisation (ISO)

1, rue de Varembe
CP56, CH-1211
Geneva 20
Switzerland
Telephone: 41 (22)749 0111
Website: www.iso.ch

ISO 11108:1996

Information and documentation. Archival paper. Requirements for permanence and durability

Geneva: ISO (all items listed).

ISO 14523:1999

Photography. Processed photographic material. Photographic activity test for enclosure materials

Publikatsioonid

Adcock, E, (Ed) (1998)

IFLA Principles for the Care and Handling of Library Material

Paris: IFLA-PAC.

- Anderson-Smith, M *et al* (1997)
Disaster Preparedness: Guidelines for archives and libraries
London: Society of Archivists Scottish Region.
- Ashley-Smith, J (1999)
Risk Assessment for Object Conservation
Oxford: Butterworth-Heinemann.
- Bell, N (1999)
Preparing Funding Applications for Preservation and Conservation Projects
London: NPO.
- Bell, N and Lindsay, H (2000)
Benchmarks in Collections Care for UK Libraries
(LIC research report 55), London: Library and Information Commission.
- Cassar, M (1995)
Environmental Management: Guidelines for museums and galleries
London: Routledge.
- (1998)
Cost/benefits Appraisals for Collection Care: A practical guide
London: MGC (available from Resource).
- Chapman, P (1990)
Guidelines on Preservation and Conservation Policies in the Archives and Libraries Heritage
(PGI-90/WS/7) Paris: UNESCO.
- Conservation Forum (1998)
Guidelines for the Commissioning and Undertaking of Conservation Work
London: Conservation Forum.
- Cox, H (1999)
The Application and Use of Standards in the Care and Management of Libraries and Archives
London: NPO.
- Davies, S (1996)
Producing a Forward Plan: Guidelines for good practice
London: MGC (available from Resource).
- Dunn, F I (1994)
Security (Best Practice Guideline 2)
London: Society of Archivists.
- Eden, P *et al* (1998)
A Model for Assessing Preservation Needs in Libraries
London: British Library Research and Innovation Centre.

Feather, J and Eden, P (1997)
National Preservation Policy: Policies and practices in archives and record offices
London: British Library Research and Innovation Centre.

Foot, M (2001)
Building Blocks for a Preservation Policy
London: NPO.

Forde, H (1991)
The Education of Staff and Users in the Proper Handling and Care of Archival Materials
(PGI-91/WS/17), Paris: UNESCO.

Fox, L (1996)
Preservation Microfilming: A guide for librarians and archivists
Chicago: American Library Association.

Graham, R and Prideaux, A (2000)
Insurance for Museums: Guidelines for good practice
London: MGC (available from Resource).

Historical Manuscripts Commission (1999)
Record Repositories in Great Britain
London: PRO (copies may be seen at all local authority record offices and many larger libraries).

(2001)
HMC Standard for Record Repositories
London: The Royal Commission on Historical Manuscripts (copies may be obtained from the HMC, or online at www.hmc.gov.uk/pubs).

Institute of Paper Conservation (c.1998)
The Care and Repair of Paper Artefacts
Worcester: IPC.

International Council on Archives (1997)
Guidelines on Disaster Prevention and Control in Archives
Paris: International Council on Archives.

Jones, M and Beagrie, N (2001)
Preservation Management of Digital Material: A handbook
London: Resource and British Library.

Keene, S (Ed) (1996)
Managing Conservation in Museums
Oxford: Butterworth-Heinemann.

Kitching, C, Edgar, H and Milford, I (2001)
Archival Documents: Guide to the interpretation of BS 5454: 2000, Storage and exhibition of archival documents
PD 0024, London: British Standards Institution.

Longhurst, A E F (2000)

Improving Museum Security: Guidelines for good practice

London: MGC (available from Resource).

(Ed) (2002)

Security Manual for Museums, Archives and Libraries

London: Resource.

Mackenzie, G (1996)

Establishing a Preservation Programme

Paris: International Council on Archives.

Murch, A (1997)

Developing and Training Staff in Museums and Galleries: Guidelines for good practice

London: MGC (available from Resource).

Museums & Galleries Commission (1993)

Managing Your Museum Environment

London: MGC (all items listed). Available from Resource.

(1994)

Standards in the Museum Care of Larger and Working Objects

(1995)

Standards in the Museum Care of Musical Instruments

(1995)

Registration Guidelines: Registration scheme for museums and galleries in the United Kingdom

(1998)

Effective Exhibitions: Guidelines for good practice

Working with Contractors: Guidelines on environmental and security protection during construction work in museums

Levels of Collection Care: A self-assessment checklist for UK museums

(2000)

Working with Independent Conservators: Guidelines for good practice

mda (Museum Documentation Association) (1997)

Spectrum: the UK museum documentation standard

Cambridge: mda (free information leaflets obtainable online at www.mda.org.uk).

National Preservation Office (1990)

Preservation Policies: The choices

London: NPO (all items listed).

(2000)

Guide to Preservation Microfilming

Photocopying of Library and Archive Materials

Good Handling Principles and Practices for Library and Archive Materials

Guidance for Exhibiting Library and Archive Material

(2001)

Preservation Assessment for Libraries and Archives: Users' guide

Managing Digitisation of Library, Archive and Museum Materials

North West Museums Service (1997)

The Museum, Record Office and Historic Properties Emergency Manual

Blackburn: NWMS (also available as a CD-ROM from East Midlands Museums Service 2001).

Ogden, S (1999)

Handling Library Material

(Technical leaflet Section 4, leaflet 1), Andover, MA: Northeast Documentation Conservation Centre, website: www.nedcc.org.

Patkus, B L (2001)

Integrated Pest Management

(Technical leaflet Section 3, leaflet 11), Andover, MA: Northeast Document Conservation Centre, website: www.nedcc.org.

Pickford, C et al (1997)

Preservation and Conservation: A guide to policy and practices in the preservation of archives

(*Best practice guideline 4*), London: Society of Archivists.

Pinniger, D B and Winsor, P (1998)

Integrated Pest Management

London: MGC (available from Resource).

Pinniger, D B (2001)

Pest Management in Museums, Archives and Historic Houses

London: Archetype Publications.

Public Record Office (2001)

Lord Chancellor's Code of Practice on the Management of Records under Freedom of Information

London: PRO (all items listed). Available from the PRO or online at www.pro.gov.uk/recordsmanagement.

Public Services Quality Group (draft 2001)

National Standard for Access to Archives

London: PSQG.

Quinsee, A G and McDonald, A C (Ed) (1991)
Security in Academic and Research Libraries
Newcastle upon Tyne: University Library.

Rothenberg, J (1999)
Avoiding Technological Quicksand: Finding a viable technical foundation for digital preservation
Amsterdam: European Commission on Preservation and Access.

Standing Conference on Archives and Museums (SCAM) (2000)
(Four information sheets are available from the Historical Manuscripts Commission, or online at www.hmc.gov.uk/SCAM/=20).
Sheet 1 - Collections policy and management
Sheet 2 - Archival listing and arrangement
Sheet 3 - Archive preservation and conservation
Sheet 4 - Access to archives

Shaw, S (1994)
Beyond the PRO: Public records in places of deposit
London: PRO.

Society of Archivists and Records Management Society
(expected publication 2002)
Code of Practice for Archivists and Records Managers under Section 51 (3) of the Data Protection Act 1998

Thomson, G (1986)
The Museum Environment
London: Butterworth-Heinemann.

Weber, H and Dorr, M (1997)
Digitisation as a Method of Preservation?
Amsterdam: European Commission on Preservation and Access.

